

РЕШЕНИЕ

№ 109

гр. Враца, 11.05.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВРАЦА, IV-ТИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесети април през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Надя Г. Пеловска-Дилкова

Членове: Росица Ив. Маркова
Калин Тр. Тодоров

при участието на секретаря Виолета Цв. Вълкова
като разгледа докладваното от Калин Тр. Тодоров Въззивно гражданско дело
№ 20221400500065 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. ГПК.

Въззивното производство е образувано въз основа на въззивни жалби, подадени от "Технотест" ООД, гр.Враца, ЕИК ***, Министерство на отбраната, гр. София и Министерство на регионалното развитие и благоустройството, гр. София против решение № 260443/29.09.2021г. на Районен съд - Враца, постановено по гр. дело № 1308/2021г., в частта, с която са осъдени, на основание чл.50 от ЗЗД, солидарно да заплатят на Г. Р. М., ЕГН **** от гр.Враца сумата 12406.00 лева обезщетение за причинени имуществени вреди от паднала на 15.05.2020г. покривна метална конструкция на сградата на Военно окръжие гр.Враца върху собствения на ищеца л.а. "Хонда", модел Акорд с рег. № ВР *** СВ, ведно със законната лихва от предявяването на иска - 25.03.2021г. до окончателното ѝ изплащане и направените деловодни разноски в размер на 1641.41 лева.

Жалбоподателят "Технотест" ООД, гр.Враца, ЕИК ***, представляван от адв. В.Д. Д., ВрАК - ответник по делото, твърди в жалбата си, че при правилно изяснената фактическа обстановка съдът е допуснал неправилно приложение на материалния закон, тъй като при обсъждане на събраните по делото писмени и гласни доказателства е игнорирал показанията на св. Р. М..

Посочва, че от показанията на този свидетел се установявало, че ищецът е паркирал процесния автомобил в двора на Военното окръжие във Враца, което е собственост на Министерството на отбраната и на „Технотест“ ООД, гр. Враца, в режим на съсобственост, поради което е налице съпричиняване на вредоносния резултат - чл.51, ал.2 ЗЗД. Поддържа също, че се касае за случайно непредвидимо събитие (форсмажор), непреодолима сила, което не би могло да се предотврати, поради което неговата отговорност като собственик се изключва, но съдът не е възприел възражението му за проявление на непреодолима сила, което е нарушение на материалния закон и константната практика на ВКС и ВС по този въпрос. Моли съда да отмени обжалваното решение като неправилно и незаконосъобразно и да постанови ново по съществото на спора, с което отхвърли предявения против него и останалите ответници иск с правно основание чл.50 ЗЗД.

Жалбоподателят Министерство на отбраната, гр. София - ответник по делото, твърди в жалбата си, че първоинстанционният съд неправилно е интерпретирал фактическата обстановка по делото, която е описана в мотивите към Постановление за прекратяване на досъдебно производство № 23 - сл./2020г. по описа на ВОП София, поради което е стигнал до неправилния извод, че причината за настъпилите вреди за ищеца е неподдържаната с грижата на добрия стопанин покривна конструкция на сградата. Според него са налице форсмажорни обстоятелства, които изключват вината по чл. 45 от ЗЗД и вредоносният резултат би бил причинен при каквато и да е грижа на добър стопанин. На второ място този жалбоподател счита, че постановеното от първоинстанционният съд решение е непълно, тъй като в мотивите си съдът не е коментирал и не взел отношение по направеното от него възражение за съпричиняване на вреда по смисъла на чл. 51, ал. 2 от ЗЗД, което е довело до неправилното определяне на размера на дължимото обезщетение. Твърди, че ищецът съзнателно е оставил колата си на паркинг в двора на Военно окръжие - гр. Враца със знание, че дворното място не е паркинг, нито улица, а двор към сграда, ползвана от държавна институция, която се явява и част от въоръжените сили на Република България, и ако е бил паркирал автомобила си на място, разрешено за престой и паркиране на моторни превозни средства и не е бил проявил небрежност, не би се стигнало до големи по размер щети, довели до бракуване на собствения му автомобил. Моли съда да отмени обжалваното решение като неправилно и незаконосъобразно и да постанови ново по съществото на спора, с което отхвърли изцяло предявения иск, а в случай, че съдът приеме претенцията на ищеца за основателна - да намали размера на обезщетението, като отчете направеното възражение за съпричиняване. Претендира юрисконсултско възнаграждение и сторените по делото разноски и за двете съдебни инстанции, като прави и евентуално възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение на ищеца.

Жалбоподателят Министерство на регионалното развитие и благоустройството, гр. София, като представител по закон на Държавата -

ответник по делото, в жалбата си оспорва като неправилни изводите на съда за пасивната си процесуална легитимация по предявения иск, като твърди, че не е пасивно легитимиран, тъй като не упражнява пряко правото си на собственост върху процесната сграда. Посочва, че в настоящия случай настъпилият вредоносен резултат на ищеца не произлиза от свойството на вещта, а от неизпълнение на задължението за поддържане на процесната сграда, поради което и предвид разпоредбата на чл. 25 от Закона за държавната собственост, не следва да се ангажира отговорността на Държавата по чл. 50 от ЗЗД. Поддържа, че дори и да се приеме, че Държавата, чрез МРРБ отговаря по иска, то същият не е предявен надлежно, тъй като като ответник е конституирано МРРБ, което е различно юридическо лице от Държавата, чиято отговорност е ангажирана от първоинстанционния съд. Евентуално оспорва решението като неправилно като твърди, че първоинстанционният съд не е изяснил фактическата обстановка по делото, с което е допуснал неправилно приложение на материалния закон, тъй като при обсъждане на събраните по делото гласни доказателства не е взел предвид обстоятелството, че вредоносния резултат е настъпил вследствие на съпричиняване по смисъла на чл. 51, ал. 2 от ЗЗД - от показанията на разпитания по делото свидетел е установено, че ищецът неправомерно е паркирал в двора на Военно окръжие - Враца, място предназначено да се ползва само от служителите на държавното ведомство. На следващо място изтъква, че първоинстанционният съд не е обсъдил и разгледал представените от другите ответници писмени доказателства, от които може да се направи обоснован извод за наличието на форсмажорни обстоятелства, които изключват отговорността за причинените вреди; същият не е възприел направените възражения за проявление на непреодолима сила, причинила вредите и обуславяща освобождаването на ответниците по делото от отговорност за вредите, което е нарушение на материалния закон и практиката на Върховния съд по този въпрос. Моли съда да постанови решение, с което да обезсили като недопустимо, евентуално - да отмени като неправилно решението в обжалваната му част и да постанови ново, с което да отхвърли изцяло исковата претенция. Претендира юрисконсултско възнаграждение и сторените по делото разноски и за двете съдебни инстанции, като прави и евентуално възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение на ищеца.

В срока по чл.263 от ГПК от въззиваемата страна Г. Р. М., ЕГН ***** от гр.Враца, чрез адв. М.Г. от АК-Враца, са постъпили писмени отговори, с които се оспорват като немотивирани и неоснователни въззивните жалби. Въззиваемият счита обжалваното решение за правилно, допустимо и законосъобразно. Твърди, че от заключението на вещите лица по изготвената комплексна експертиза на досъдебното производство по дп. № 23- СлО/2020 година, не може да се твърди, че е налице само непреодолимата сила като

причина за падането на металната конструкция от покрива на Военното окръжие, а е налице човешки фактор, като липсата на адекватни грижи за тази конструкция. Поддържа, че причината за събитието - падането на покрива на Военно окръжие, е човешко бездействие, изразяващо се в липса на поддръжка на покривната конструкция за предотвратяване на нейното износване и изхабяване, а бурният вятър се е явил като „индикатор“ за окончателното разрушаване и падане на металната конструкция. Отрича също наличието на съпричиняване на вредата, тъй като не е следвало да паркира лекият си автомобил в двора на Военното окръжие - пред сградата на Военното окръжие никъде нямало обозначения, че това е дворно място и е собственост на Военното окръжие, не е оградено и достъпа не е забранен, нямало поставени пътни знаци пред сградата на Военното окръжие и в друга част от дворното място, които изрично да забраняват паркирането на автомобили. Счита, че ако са били положени съответните грижи и е било установено, че е налице компроментирана покривна конструкция, собствениците на сградата, включително и жалбоподателя е следвало да предупредят за това със съответните табели, обозначения и ограждения, което да предотврати настъпилата ситуация. Счита направените възражения относно процесуалната легитимация на жалбоподателя МРРБ за неоснователни и твърди, че същите са обсъдени в атакуваното съдебно решение, тъй като са направени и в отговора на исковата молба. Моли съда да остави без уважение подадените въззивни жалби и да потвърди обжалваното решение с произтичащите от това правни последици.

С въззивните жалби и с отговорите страните не сочат доказателства и не правят доказателствени искания.

В съдебно заседание пред въззивната инстанция жалбоподателите "Технотест" ООД, гр.Враца и Министерство на отбраната, гр. София, чрез процесуалните си представители, поддържат подадените жалби, а въззиваемия Г. Р. М., чрез процесуалния си представител, оспорва същите.

Врачанският окръжен съд, като взе предвид оплакванията на страните и събраните по делото доказателства, в съответствие с предметните предели на въззивното производство, очертани с жалбите, намира следното:

Въззивните жалби са подадени в законоустановения срок по чл. 259, ал. 1 ГПК и от легитимирани лица, поради което са допустими.

При извършената служебна проверка по чл. 269 от ГПК въззивният съд

констатира, че първоинстанционното решение е валидно и допустимо; същото не страда от пороци, водещи до неговата нищожност – постановено е от законен състав, в пределите на правораздавателната власт на съда, изготвено е в писмена форма, подписано е и е разбираемо, не са налице и процесуални нарушения, обуславящи неговата недопустимост.

Ищецът твърди, че на 14.05.2020г. в 21.00 ч. паркирал собствения си лек автомобил „Хонда”, модел „Акорд” с ДК № ВР *** СВ пред сградата на Военно окръжие гр.Враца на ***, където има възможност за паркиране на автомобили, не само собственост на служещите в тази сграда, но и от собствениците на коли в съседни имоти. Поддържа, че на 15.05.2020г. между 2.30 ч. и 3 ч. чул шум и трясък, имало силен вятър, слязъл пред блока и установил, че покривът на Военно окръжие го няма, а всички коли пред сградата на окръжието били затрупани с останки от строителни материали и ламарини, включително и неговия автомобил. Посочва, че на светло през деня служители на пожарна безопасност започнали да разчистват отломките върху колите и тогава установил, че неговия е напълно унищожен. Счита, че с падането на покрива на Военно окръжие гр.Враца върху собствения му автомобил му е причинена имуществена щета, която се изразява в пълно унищожаване на лекия му автомобил и невъзможност да го ползва по предназначение. Твърди, че образуваното по случая ДП № 23 – сл/2020г. на Военно-окръжна прокуратура гр.София, ВСУ гр.Плевен било прекратено, поради липса на основание за търсене на наказателна отговорност на виновни длъжностни лица. На негово писмо до ответника МО за репарирание на щетите получил отговор, че при наличие на непреодолима сила, каквато е бурята през нощта на 14 срещу 15 май 2020г., се прилагат правилата на *force majeure*. Счита, че падането на покрива на сградата на Военно окръжие е поради липса на адекватна грижа за целостта и устойчивостта му през годините, още повече, че по мотивите на цитираното по-горе постановление може да се установи, че през годините от 2015 до 2020 г. включително от началника на Военно окръжие има сигнали до висшестоящи ръководители на МО за необходимостта от ремонт на сградата, но няма данни да са извършвани дейности конкретно по покрива на Военно окръжие. Счита също, че отговорността за причинените му вреди по чл.50 ЗЗД е на собственика на вещта /МРРБ/ и лицето под чийто надзор се намира /МО/, на което е предоставена за стопанисване и управление. По отношение на третия

ответник "Технотест" ООД, гр.Враца пасивната му материална легитимация произтича според ищеца от факта, че същият е собственик на имот, обхващащ сутерен и първи етаж от сградата на ВО гр.Враца и като съсобственик носи отговорност за причинените щети, тъй като покривът на сградата в режим на ЕС е обща част. Моли съда да осъди ответниците Министерство на отбраната, Министерство на регионалното развитие и благоустройството и "Технотест" ООД, гр.Враца солидарно да му заплатят обезщетение за причинените имуществени вреди от 13 000 лв., ведно със законната лихва от деня на завеждане на иска до окончателното изплащане и разноските по делото.

В писмен отговор по реда на чл.131 ГПК ответникът Министерство на отбраната, гр.София оспорва исковете и моли съда да ги отхвърли, като неоснователни. Твърди, че пострадалата сграда ведно с терена, на който е построена в гр.Враца на ***, са публична държавна собственост, която към 14-15.05.2020г. е била предоставена за управление на Министерство на отбраната. Основавайки се на мотивите на Постановлението за прекратяване на досъдебното производство № 23-сл./2020г. на ВОП София и на извършената по него комплексна съдебно-метеорологична-инженерно-строителна експертиза, счита, че метеорологичното явление в нощта на 14-15 май 2020г. на територията на гр.Враца е изключително, трудно предвидимо и може да се причисли към категорията на форсмажорните обстоятелства, които изключват вината по чл.45 от ЗЗД. В случай, че иска бъде приет за основателен обръща внимание на факта, че пострадалия автомобил на ищеца е бил паркиран в двора на Военно окръжие Враца, който никога не е бил обособяван като обществен паркинг и няма такъв статут. Същият е със статут на публична държавна собственост и е даден за управление на МО за нуждите на ВО гр. Враца, а ищецът не е служител на ВО Враца, а е паркирал автомобила си с пълното съзнание, че паркира на място, което не е общински паркинг, нито улица, а двор към сграда, ползвана от държавна институция. На основание изложеното счита, че ищецът е паркирал автомобила си в имот публична държавна собственост на негов риск и за негова сметка, с което е допринесъл за претърпяната от него вреда.

В писмен отговор по чл.131 от ГПК Министерство на регионалното развитие и благоустройството, гр. София, като представител по закон на Държавата - ответник по делото, оспорва исковете. Развива доводи за недопустимост на иска, предявен срещу Държавата, представлявана от

министъра на регионалното развитие и благоустройството, като посочва, че в Акт № 1088/22.08.2008г. за публична държавна собственост е отразено, че имотът заедно със сградата върху него е предоставена за управление на Министерство на отбраната. Счита, че предоставянето на имот публична държавна собственост от компетентния за това орган - Министерски съвет е акт за предоставяне на правомощия, идентични с тези на самия собственик - Държавата, с който се снабдява конкретно ведомство/юридическо лице със самостоятелна активна процесуална легитимация да го ревандикира, в качеството му на процесуален субституент на титуляра на правото на собственост, т.е. Държавата, във формата на процесуална суброгация. Пзовава се на чл.14, ал.3 от ЗДС, според който ведомства и юридически лица на бюджетна издръжка, на които е предоставено управлението на държавни имоти, имат права да ги владеят, ползват и поддържат от името на държавата, за своя сметка и отговорност. Счита, че при процесуалната суброгация, като вид процесуална субституция, по делото следва да участва само субституентът, а носителят на спорното право не става страна в производството, респективно изгубва това качество, поради което производството спрямо Държавата, представлявана от министъра на регионалното развитие и благоустройството следва да бъде прекратено. Развива и доводи по същество на спора, като се позовава на т.10 от Постановление № 7/1959г. на Пленума на ВС за освобождаването си от отговорност за причинените вреди, като се позовава на непреодолима сила. Твърди, че собственикът е полагал достатъчно грижи за процесната сграда, от която е настъпил вредоносния резултат, като началникът на ВО е предприел действия за саниране на сградата, поверена му по служба. Затова намира, че липсва виновно противоправно поведение, което да е в причинна връзка с настъпилите вреди за ищеца. Оспорва и размера на иска, като счита същия за завишен предвид факта, че пострадалия автомобил към датата на настъпване на щетите е бил на повече от 12 години и в действителност е увреден, но не и напълно унищожен. Моли съда да прекрати производството по отношение на Държавата, представлявана от министъра на регионалното развитие и благоустройството, евентуално – да отхвърли иска срещу нея, като неоснователен и недоказан.

В писмен отговор по чл.131 от ГПК ответникът „Технотест“ ООД, гр.Враца също оспорва исковете по основание и размер. Основавайки се на

мотивите на Постановлението за прекратяване на досъдебното производство № 23-сл./2020г. на ВОП София и на извършената по него комплексна съдебно-метеорологична-инженерно-строителна експертиза, развива доводи, че причинените обективно материални щети от рухналата метална покривна конструкция не са обвързани, респективно по причина на наказуемо по закон поведение на ръководителя на ВО, негов колега или ръководител на друга стопанска структура, имаща собственост в сградата на ВО гр.Враца. Твърди, че началника на ВО е задвижил открита процедура за текущ ремонт на сградата, включваща и отремонтване на покрива, преди възникване на природната стихия. Възникналите вреди и според този ответник са резултат от форсмажорни обстоятелства и последица от обявено със заповед на кмета на Община Враца частично бедствено положение на територията на гр.Враца. Счита, че отговорността му като ответник е изключена, тъй като причинените вреди са следствие на непреодолима сила и изключителна вина на ищеца, тъй като същият е паркирал автомобила си в имот, собственост на МРРБ, предоставен за стопанисване на МО. Моли за отхвърляне на исквете.

Съобразно изложените в исквата молба обстоятелства като основание на предявения иск и отправеното до съда искане, настоящата инстанция приема, че първоинстанционният съд е дал погрешна правна квалификация на предявената претенция по чл. 50 ЗЗД, вместо правилната по чл. 49 ЗЗД. Твърденията, че падането на покрива на сградата на Военно окръжие е поради липса на адекватна грижа за целостта и устойчивостта му през годините, че сградата се е нуждала от ремонт, но няма данни да са извършвани дейности конкретно по покрива ѝ, сочат на допуснати нарушения на предписани и общоприети правила при поддържането на сградата и нейния покрив и настъпване на вредите във връзка с неизпълнение на задължения по възложена работа. Такива твърдения ищецът е поддържал и в писмените защиты пред районния и въззивния съд, както и в отговорите на въззивните жалби.

В Постановление № 17 от 18.11.1963 г. на Пленума на ВС, допълнено с ППВС № 4/1975 г., т. 3, са дадени задължителни указания на съдилищата при разграничаване на отговорността по чл. 45/чл. 49 ЗЗД и по чл. 50 ЗЗД. За разлика от хипотезата на чл. 45/чл. 49 ЗЗД, при която увреждането трябва да е в резултат на виновно поведение на дееца - допуснати нарушения на предписани и общоприети правила при ползването на вещта, отговорността

по чл. 50 ЗЗД може да се ангажира, когато вредите са настъпили поради свойства на самата вещ, без за тяхното настъпване да е допринесъл деецът. Вещта трябва да бъде единствената причина за увреждането, като се търси причинната връзка между вредите и каузалното действие на самата вещ, а не на управлението или служенето с нея. Чл. 50 от ЗЗД визира вредите причинени от автономното действие на вещ, от нейната вътрешна динамика и вътрешни свойства. Отговорността по чл. 50 ЗЗД е налице и когато не съществува техническа възможност за пълното обезопасяване на вещта.

Въпреки различната правна квалификация, дадена от районния съд, обжалваното решение не е недопустимо, тъй като на доказване подлежат едни и същи обстоятелства при еднакво разпределение на доказателствената тежест, като съдът в определението си по чл.140 ГПК е указал на страните, че на доказване подлежи и бездействието на ответниците, а в решението е разгледал наведените от ищеца факти, които са релевантни за иска по чл.49 ЗЗД и се е произнесъл в рамките на изложените от него твърдения и търсената от него защита, касаещи именно този иск. Затова и неправилната правна квалификация не е изисквала даване на указания от въззивния съд относно релевантните факти и разпределението на доказателствената тежест, както и относно необходимостта страните да ангажират съответни доказателства, каквото е изискването на Тълкувателно решение № 1 от 9.12.2013 г. на ВКС по тълк. д. № 1/2013 г., ОСГТК.

Съдът, след като прецени поотделно и в съвкупност събраните в производството доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

Между страните по делото не е спорно, а и от представеното Свидетелство за регистрация част I, се установява, че ищецът Г. Р. М. е собственик на л.а. „Хонда”, модел „Акорд” с ДК № ВР *** СВ.

Сградата на Военно окръжие гр.Враца, находяща се на адрес: гр.Враца, *** (стар адрес: ***) е актувана за държавна собственост с акт за държавна собственост (АДС) № 2370/28.03.1969 г. В акта е отбелязано, че сградата е масивна жилищна сграда на четири етажа, строена през 1966/68 г. на 577 кв.м. - 8920 куб.м. с покрив от железобетонна плоча през 1966/68 г. Имотът - Жилищно общежитие 577 кв.м. и дворно място 1000 кв.м. бил предоставен за управление на държавна организация - Строително монтажен комбинат - Враца. В акта за държавна собственост е записано, съответно фигурира за

бивш собственик на имота - Държавно строително обединение - Стройрайон - Враца. Със заповед № 1220/20.07.1984г. на Окръжен народен съвет гр. Враца имотът на Строително монтажен комбинат - Враца бил предоставен за настаняване на Окръжно военно управление гр.Враца и Военен отчет и гражданска отбрана гр.Враца. С протокол - опис от 15.04.1993г. била предадена на началник Военно окръжие - Враца (към онзи момент с наименование Районно военно управление Враца) сградата за експлоатация и съхранение. В протокола за първи път било посочено, че покривът на сградата бил от гофрирана ламарина, положена на дървена конструкция (том IV от ДП, стр. 13-26). Поземлен имот № 12259.1017.20 с площ 1471 кв.м., застроен с 1 бр. сграда със застроена площ 590 кв.м., на четири етажа с административен адрес: ***, е обявен за публична държавна собственост на основание чл.70, ал.2 от ЗДС с АПДС № 1088/22.08.2008г. /л.8 от делото/. С този акт на МРРБ били предоставени права за управление на Министерството на отбраната на РБългария на основание заповед № 1220/20.07.1984г- на ОНС гр.Враца.

Правата на собственост на „Технотест“ ООД - гр.Враца произтичат от представения нот. акт за покупко-продажба № № 101, т.2, рег. № 4843, н.дело № 256/2004г. на И. Л. - нотариус с район на действие РС и се простират върху самостоятелен обект в сградата „строителна лаборатория, обхващаща помещения част от сутерен и първи етаж от четириетажна жилищна сграда в УПИ IV-4677 в кв.34, а по акт за собственост *** по плана на гр.Враца, одобрен 1987г., с РЗП 184.65 кв.м., ведно със съответните ид.части от общите части на сградата и правото на строеж.

По делото не е спорно, че на 14.05.2020г. в 21.00 ч. ищецът паркирал собствения си лек автомобил „Хонда“, модел „Акорд“ с ДК № ВР *** СВ пред сградата на Военно окръжие гр.Враца на ***, където били паркирани и други автомобили.

За установяване на хидрометеорологичната обстановка в района на гр.Враца по делото са ангажирани писмени и гласни доказателства.

От представените по първоинстанционното дело справки от Национален институт по метеорология и хидрология, филиал Плевен - хидрометеорологична обсерватория Враца изх. № 75/20.05.2020г. и изх. № 128/21.07.2021г., се установява, че на 14.05.2020г. над територията на страната започнал пренос на въздушни маси от запад, югозапад; вятърът се

усилил; в района на гр.Враца и местата в близост до северните склонове на планините се създали условия за появата на фьон. На 14.05.2020г. преди полунощ и на 15.05.2020г. след полунощ и през деня в гр.Враца духал бурен вятър с пулсации и промени в посоката, което засилвало негативното му въздействие. В станция Враца на 14 май след 22.00ч. е регистриран много силен югозападен вятър с максимална скорост от 25м./сек.; след полунощ до 01.10 часа на 15.05.2020г. скоростта на вятъра била 18м./сек.

Със Заповед № 894 от 15.05.2020г. на Кмета на Община Враца, вследствие на усложнената метеорологична обстановка на територията на гр.Враца, изразяваща се в бурен вятър, нанесъл значителни вреди на имуществото на физически и юридически лица, е обявено частично бедствено положение на територията на гр.Враца, с начало 00.00 часа на 15.05.2020г.

Представена е и телефонограма от 15.05.2020г., регистрирана в РДПБЗН Враца за оказване на техническа помощ за разчистване на паднали ламарини на адрес: до Военно окръжие. Според отразеното в документа разчистването е осъществено с пожарна и спасителна техника от 4 бр. автомобили и общо 10 човека личен състав и е продължила от 13.35ч. до 20.10ч., когато е завършило.

Разпитаните по делото свидетели Р. М. /баща на ищеца/ и Ф. А. в показанията си също установяват обстоятелства, касаещи силата на вятъра в процесната нощ, както и причинените от бурята щети. Сочат, че вечерта около 23.00 часа на процесната дата в гр. Враца духал силен вятър. Късно през нощта видели отражение на светлинна сигнализация от автомобили със специален режим на движение. Чул се силен шум от паднали предмети, а хора бягали. Свидетелят А. твърди, че ищеца излязъл навън да види какво се случва и когато се върнал казал, че е паднал покрива на Военното окръжие и е смачкана колата му л.а. „Хонда“. Това видели на сутринта и двамата свидетели, а също и, че на място имало служители от Пожарната, които разчиствали падналите ламарини и метални греди. Автомобилът на ищеца бил силно повреден и не можел да се премести на собствен ход, а се наложило да бъде транспортиран с камион и платформа за съхранение в гараж. Свидетелите поддържат, че мястото, където е станал инцидента не е обозначено като паркинг, но има разчертани клетки за паркиране и се използва от живущите в района за паркиране на автомобили, поради липса на достатъчно паркоместа /св.М./.

По случая било образувано ДП № 23-сл./2020г. на Военно-следствен участък гр.Плевен към Военно-окръжна прокуратура София /приложено към първоинстанционното дело/ за разследване причините и търсене отговорност на съответни длъжностни лица, което приключило с Постановление от 22.10.2020г. за прекратяване на наказателното производство. Разследващият орган е приел, че липсват несъмнени доказателства за изграждане на извод за извършено престъпление от конкретно лице по чл.396, ал.1 от НК на територията на гр.Враца и довършено на 15.05.2020г., в частност не са открити доказателства за умишъл или бездействие или действие на длъжностни военни лица, като началника на ВО за предизвикване на съставомерни последици или престъпен резултат. По това досъдебно производство е изпълнена комплексна съдебно - метеорологична - инженерно - строителна експертиза, вещите лица по която са дали заключение по редица въпроси, включително и за причината за рухването на металната ламаринена покривна конструкция на сградата на Военно окръжие гр.Враца и за оказаното въздействие на вятъра върху тази конструкция с оглед изискванията към такъв вид строежи. Заключение на вещите лица, събрано като доказателство в досъдебното производство обаче не може да служи за доказателство относно обстоятелствата, които ще се установяват с тях в настоящото производство, както с оглед принципа на непосредственост в гражданския процес по чл. 11 ГПК, така и предвид процесуалните изисквания на чл. 195 и сл. ГПК. Щом съответните вещи лица не са назначени от първоинстанционния съд по настоящото дело с определение по чл. 197, ал.1 ГПК и не са изслушани по чл. 200, ал.1 и 2 ГПК по представено от тях заключение в публично съдебно заседание с участието на страните, тази експертиза няма доказателствена сила по разглеждания спор.

Установява се от заключението на изслушаната по първоинстанционното дело съдебно-автотехническа експертиза, неоспорена от страните и приета от съда като пълна, компетентна и обективно изготвена, че след извършения от експерта на 18.08.2021 г. оглед на лекия автомобил „Хонда Акорд" с рег. № ВР***СВ са установени преките и непосредствени увреждания на автомобила, причинени в резултат на настъпилото на 15.05.2020 г. в гр. Враца бедствие, които са описани в табличен вид в общо 30 пункта. Посочено е от вещото лице, че купето на автомобила е силно деформирано, усукано е спрямо надлъжната ос, нарушени са основни

габаритни размери, което води до невъзможност за по нататъшната му експлоатация. Заключение е, че автомобила е в състояние, което от техническа гледна точка подлежи на бракуване. Определена е от експерта и действителната пазарна стойност на пострадалия автомобил към датата на събитието 15.05.2020г. на сумата 12 406 лева, като за целта е използван стандарта за оценка на машини и съоръжения „Справедлива пазарна стойност" /СПС/.

При тези приети за установени факти окръжният съд прави следните правни изводи:

Предявените иски са с правно основание чл. 49, вр. чл. 45 ЗЗД.

Съгласно чл. 45 от ЗЗД всеки е длъжен да поправи вредите, които виновно е причинил другиму, а според чл.49 от ЗЗД този, който е възложил на друго лице някаква работа, отговаря за вредите, причинени от него при или по повод изпълнението на тази работа.

Отговорността по чл. 49 ЗЗД по своята правна същност има обезпечително-гаранционна функция, като тя настъпва след като натовареното лице при или по повод изпълнението на възложената му работа, причини виновно вреди на пострадалия. За да се приеме, че съществува основание за ангажиране на отговорност на възложителя в хипотезата на чл. 49 вр. чл. 45 ЗЗД, въпросът за неговата вина е ирелевантен за изхода на спора. Необходимо е кумулативното наличие на предвидените в тези две норми предпоставки, а именно: да е осъществено деяние - действие или бездействие; деянието да е противоправно; от него да са причинени вреди, които да са в причинно-следствена връзка с противоправното деяние; деянието да е извършено виновно, като деецът е лице, на което ответникът е възложил работа, при или по повод изпълнението на която са причинени така установените вреди. В някои случаи се касае до неспазване на правилата за извършване на възложената работа, а в други случаи до невземане на необходимите мерки за предотвратяване на увреждането. За възложителя бездействието е основание за отговорност за увреждането, когато то се изразява в неизпълнение на задължения, които произтичат от закона, техническите и други правила и от характера на възложената работа. В този смисъл са Постановление № 7 от 29.12.1958 г. на Пленума на ВС, Постановление № 17 от 18.11.1963 г. на Пленума на ВС, Постановление № 4 от 30.10.1975 г. на Пленума на ВС и Постановление № 9 от 28.12.1966 г. на

Пленума на ВС. Когато се твърди, че вредите са причинени от бездействие, за да е противоправно бездействието, то на претендирания деликвент трябва да е предписано нормативно задължение за действие. В тежест на ищеца е да установи обективните елементи от фактическия състав на деликта.

Отговорен за обезщетяване на вредите по чл. 49 ЗЗД е възложителят на работата, а когато възложителите са няколко, пасивно легитимирани по иска за непозволено увреждане за причинените вреди на пострадалия са всички те.

С оглед на изложеното въззивният съд намира за неоснователни възраженията, направени в жалбата, подадена от Министерство на регионалното развитие и благоустройството, гр. София, че искът не е предявен надлежно, понеже като ответник е конституирано министерството, което е различно юридическо лице от Държавата, чиято отговорност е ангажирана от първоинстанционния съд и понеже Държавата не упражнява пряко правото си на собственост върху процесната сграда.

Както бе вече изтъкнато в определението на въззивния съд по чл.267 от ГПК, в обжалваното първоинстанционно решение (а също и в исковата молба) непрецизно е посочено, че ответник по иска е Министерство на регионалното развитие и благоустройството, но отговорът на исковата молба е подаден от министъра на регионалното развитие и благоустройството, като представител на държавата, на основание чл. 31, ал.2 ГПК, в хода на производството процесуалните действия са извършвани от това министерство, респ. от упълномощено от министъра лице, в качеството му на надлежен законен представител на Държавата в съответствие с чл. 31, ал.2 от ГПК, поради което въззивният съд приема, че искът е предявен срещу надлежния ответник Държавата и именно нейната отговорност е ангажирана от първоинстанционния съд.

На следващо място, съгласно чл.14, ал.1 от ЗДС министрите и ръководителите на другите ведомства управляват предоставените им имоти и вещи - държавна собственост, а разпоредбата на ал.3 от същия предвижда, че управлението върху обекти, имоти и вещи - държавна собственост, включва правото на ведомствата и юридическите лица на бюджетна издръжка да ги владеят, ползват и поддържат от името на държавата, за своя сметка и на своя отговорност. Анализът на посочените норми води до извод, че в контекста на отговорността по чл.49 ЗЗД, държавата, като собственик на недвижими имоти, е възложила дейности, свързани с владението, ползването и поддържането им, на министрите и ръководителите на другите ведомства, каквото е и министерството на отбраната. Министерствата и ведомствата от своя страна, като юридически лица, осъществяват възложените им дейности посредством физически лица – техни служители или други лица.

Следователно налице е опосредено възлагане на работа от държавата на физически лица, чрез министерствата и ведомствата. Обстоятелството, че държавата е възложила дейности, свързани с владението, ползването и поддържането на недвижимите имоти – нейна собственост, на министрите и ръководителите на другите ведомства, които пък от своя страна са възложили работата на физически лица, не изключва нейната отговорност на възложител. Тя е ангажирана на основание чл. 49 от ЗЗД и произтича точно от факта на възлагането на тези дейности.

Изложеното налага извода, че неизпълнението на дейностите, за чието осъществяване отговарят министрите и ръководителите на другите ведомства във връзка с поддържането на обекти, представляващи публична държавна собственост, върху които им е възложено управлението, когато то е резултирало във вреда, причинена на трето лице, поражда отговорност за обезщетяването ѝ в патримониума на държавата-собственик, а във вътрешните отношения, лицето на което е било възложено управлението, отговаря пред възложителя. Така участник в материалното правоотношение е държавата, а по дела, които се отнасят до недвижими имоти - държавна собственост, държавата се представлява от министъра на регионалното развитие и благоустройството, съгл. чл. 31, ал. 2 от ГПК.

Право на ищеца е да избере против кого да насочи претенцията си за защита на накърненото си право и доколкото адресатът на иска е правосубектно физическо или юридическо лице, тоест - е персонифициран правен субект, разполагащ с процесуална дееспособност - не е в дискресията на съда да контролира този избор. Ако лицето не е участник в спорното материално правоотношение, това не е въпрос по допустимостта, а по основателността на иска.

Когато се твърди, че вредите са причинени от бездействие, за да е противоправно това бездействие, то на претендиращия деликвент трябва да е предписано нормативно задължение за действие. Ето защо, за да е противоправно бездействието на служителите на ответниците, то трябва да има правна норма, която да ги задължава да извършват дейност. По делото е безспорно и се установява от приложените писмени доказателства, включително и тези по приложеното досъдебно производство, че Държавата и третия ответник „Технотест“ ООД са съсобственици на процесната сграда на Военно окръжие гр.Враца. Следователно, като собственици на тази сграда и съгласно чл. 195, ал. 1 ЗУТ и чл.14, ал. 2 ЗДС са длъжни да я поддържат в техническо състояние, отговарящо на основните изисквания по чл. 169, ал. 1 и 3 ЗУТ, а министерството на отбраната – да я управлява с грижата на добър стопанин. С оглед на посочените норми непосредствено задължение на

служители на министерството на отбраната и на „Технотест“ ООД, респективно на други ангажирани от тях лица, е било да поддържат сградата, включително покрива ѝ, в безопасно и добро техническо състояние. Доколкото ответниците са юридически лица, те винаги извършват правни и фактически действия чрез други физически лица, поради това задължението следва да се изпълнява чрез възлагане на други лица.

Доколкото по делото се твърди неизпълнение на задължението за поддържане в безопасно състояние на покрива на сградата, което е довело до настъпването на процесните щети, с оглед доказателствената тежест в процеса, ответниците не доказаха да са изпълнили задължението си за поддръжка на покрива в добро и безопасно състояние. Без значение за отговорността на ответниците е дали изобщо не са предприемани действия за изпълнение на това тяхно задължение или е налице бездействие от страна на лицата, на които изпълнението му е възложено. По делото не са ангажирани доказателства, че ответниците са положили грижата на добрия стопанин, а именно, че са спазили всички законоустановени изисквания във връзка с изпълнението на задължението по поддържането на покрива на сградата в добро и безопасно състояние.

Установи се също така и не е спорно, че ищецът е претърпял имуществени вреди, изразяващи се в повреди върху собствения му л.а. "Хонда", модел Акорд с рег. № ВР *** СВ, които съгласно заключението на приетата по делото САТЕ възлизат на сумата 12406.00 лева, представляваща действителната пазарна стойност на пострадалия автомобил към датата на увреждането.

За да бъде ангажирана гаранционно-обезпечителната отговорност на възложителя на работата, на следващо място е необходимо да бъде установено по делото, че настъпилите вреди са в пряка причинна връзка с деянието на изпълнителя, в случая с бездействието на лицата, на които е възложено изпълнението на работата, че вредите са закономерна, естествена последица от това бездействие.

Причинната връзка е обективният елемент на деликтната отговорност. За наличието на причинна връзка между едно деяние - в случая бездействие на лицата, на които е възложено да поддържат в добро състояние покривната конструкция на сградата, и вредоносните последици от него, е необходимо това деяние да предшества вредата. Това само по себе си не е достатъчно, а е необходимо същото деяние да има обуславящо значение. Деянието

/бездействието на посочените лица/ трябва да бъде такова условие, без което вредата в патримониума на ищеца не би настъпила. Вредата /причинените увреждания на автомобила на ищеца/ трябва да бъде закономерна последица на самото деяние. Причинната връзка е такава зависимост, при която едно явление поражда, обуславя възникването на друго явление. В този случай трябва да бъде изследвано дали известно деяние е изиграло съществена роля за настъпването на конкретния резултат.

Без наличие на пряка връзка между изпълнението на работата, респ. бездействието, и вредоносния резултат, не възниква отговорност по чл. 49 от ЗЗД. Съгласно разпоредбата на чл. 51, ал.1 от ЗЗД обезщетение при деликт се дължи само за вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, т.е. които са в пряка причинно-следствена връзка с увреждащото деяние.

Причинната връзка не се предполага, а следва да бъде доказана. В хипотезата на чл. 45 ЗЗД доказването на причинно следствената-връзка между поведението на дееца и увреждането, чието обезщетение се търси, е за ищеца. Това значи, че той следва по пътя на пълно главно доказване да установи, че деянието е решаващо, вътрешно необходимо /не случайно/ свързано с резултата; в цялата поредица от явления причината да предшества следствието и да го поражда, като вредата закономерно да произтича от деянието /решение по гр.д. № 3026/2008 г. на IV г.о. ВКС/.

От събраните по делото доказателства може да се направи извод, че в случая такава пряка причинна връзка не е налице. Действително, ищеца е претърпял имуществени вреди от падането на металната покривна конструкция на сградата на Военно окръжие върху лекия му автомобил. Само по себе си обаче бездействието на лицата, на които е възложено да поддържат покривната конструкция на сградата в безопасно състояние, не е достатъчно, за да се приеме, че причинените вреди на автомобила на ищеца се дължат на тяхното бездействие. Не се доказва от ищеца пряка причинно-следствена връзка между бездействието на лицата, на които е възложено да поддържат покрива на сградата в безопасно състояние и падането на покривната конструкция, довело до вредите върху лекия автомобил на ищеца.

Няма спор, че даден резултат обикновено се предпоставя от цяла съвкупност от обстоятелства, но правно релевантна е само тази причина, без която резултатът не би настъпил. В случая пряката причина довела до

увреждане на лекия автомобил на ищеца е бурния вятър, който се е разrazil в нощта на 14 срещу 15.05.2020г. Ако това не беше се случило, резултата не би настъпил, което означава, че бездействието на лицата, на които е възложено да поддържат покривната конструкция на сградата в безопасно състояние, не се явява в причинна връзка с падането на тази конструкция, довело до вредите по автомобила на ищеца. В случая предшестващото увреждането обстоятелство, което е в пряка връзка с него е бурния вятър. В случая липсва такава връзка, поради което бездействието на отговорните лица не може да бъде признато за необходимо условие, т.е. за причина.

След като не е доказано в производството по делото претендираните вреди да са в пряка причинна връзка с поведението на лицата, на които е възложена работата, при липсата на един от елементите на фактическия състав на чл. 49 вр. с чл. 45 от ЗЗД, не може да бъде реализирана отговорността на ответниците-възложители.

Като е приел обратното в обжалваното решение РС-Враца е постановил необоснован и незаконосъобразен съдебен акт, който следва да бъде отменен в обжалваната част и постановено решение, с което предявеният иск за имуществени вреди бъде отхвърлен.

Предвид горното, Врачанският окръжен съд намира подадените въззивни жалби за основателни.

По отношение на разноските:

С оглед изхода на делото решението на Районен съд - гр. Враца следва да бъде отменено и в частта, в която ответниците са осъдени да заплатят на ищеца направените деловодни разноски в размер 1641.41 лева.

Ответниците са претендирали присъждане на разноски в първоинстанционното производство за юрисконсултско и адвокатско възнаграждение и с оглед изхода на спора и разпоредбата на чл. 78, ал. 3 от ГПК, в полза на същите следва да се присъдят такива, както следва: на Министерство на отбраната – 300 лв. юрисконсултско възнаграждение, определено на основание чл.78, ал.8 от ГПК вр. с чл.25, ал.2 от Наредба за заплащането на правната помощ вр. с чл.37 от ЗПП; на Държавата, представлявана от министъра на регионалното развитие и благоустройството, гр. София – 300 лв. юрисконсултско възнаграждение, определено на основание чл.78, ал.8 от ГПК вр. с чл.25, ал.2 от Наредба за заплащането на правната помощ вр. с чл.37 от ЗПП; на „Технотест“ ООД, гр.Враца - 1104 лв.

адвокатско възнаграждение, съгласно представен договор за правна защита и съдействие.

При този изход на спора, на основание чл. 78, ал. 3, във вр. с чл. 273 ГПК и предвид изричното искане в полза на въззиваемите следва да се присъдят сторените за въззивното производство разноски, както следва: на Министерство на отбраната – 248, 00 лв. за държавна такса за въззивната жалба и 300 лв. юрисконсултско възнаграждение, определено на основание чл.78, ал.8 от ГПК вр. с чл.25, ал.2 от Наредба за заплащането на правната помощ вр. с чл.37 от ЗПП; на Държавата, представлявана от министъра на регионалното развитие и благоустройството, гр. София – 248, 00 лв. за държавна такса за въззивната жалба и 300 лв. юрисконсултско възнаграждение, определено на основание чл.78, ал.8 от ГПК вр. с чл.25, ал.2 от Наредба за заплащането на правната помощ вр. с чл.37 от ЗПП; на „Технотест“ ООД, гр.Враца - 248, 00 лв. за държавна такса за въззивната жалба и 1104 лв. – адвокатско възнаграждение, съгласно представен договор за правна защита и съдействие.

Водим от изложеното Врачанският окръжен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 260443/29.09.2021г. на Районен съд - Враца, постановено по гр. дело № 1308/2021г., в частта, с която "Технотест" ООД, гр.Враца, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр.***, Министерство на отбраната, гр. София и Министерство на регионалното развитие и благоустройството, гр. София са осъдени, на основание чл.50 от ЗЗД, солидарно да заплатят на Г. Р. М., ЕГН ***** от гр.Враца сумата 12406.00 лева обезщетение за причинени имуществени вреди от паднала на 15.05.2020г. покривна метална конструкция на сградата на Военно окръжие гр.Враца върху собствения на ищеца л.а. "Хонда", модел Акорд с рег. № ВР *** СВ, ведно със законната лихва от предявяването на иска - 25.03.2021г. до окончателното ѝ изплащане и направените деловодни разноски в размер на 1641.41 лева, вместо което постановява:

ОТХВЪРЛЯ предявеният от Г. Р. М., ЕГН ***** от гр.Враца против "Технотест" ООД, гр.Враца, ЕИК ***, със седалище и адрес на

управление: гр.***, Министерство на отбраната, гр. София и Държавата, представлявана от министъра на регионалното развитие и благоустройството, гр. София, иск по чл.49 ЗЗД за солидарно заплащане на сумата 12406.00 лева обезщетение за причинени имуществени вреди от паднала на 15.05.2020г. покривна метална конструкция на сградата на Военно окръжие гр.Враца върху собствения на ищеца л.а. "Хонда", модел Акорд с рег. № ВР *** СВ, ведно със законната лихва от предявяването на иска - 25.03.2021г. до окончателното ѝ изплащане, като неоснователен.

В останалата част решението не е обжалвано и е влязло в законна сила.

ОСЪЖДА Г. Р. М., ЕГН ***** от гр.Враца ДА ЗАПЛАТИ на Държавата, представлявана от министъра на регионалното развитие и благоустройството, гр. София, разноси, както следва: 300 лв. юрисконсултско възнаграждение в първоинстанционното производство и 248, 00 лв. за държавна такса за въззивната жалба и 300 лв. юрисконсултско възнаграждение в настоящата инстанция.

ОСЪЖДА Г. Р. М., ЕГН ***** от гр.Враца ДА ЗАПЛАТИ на Министерство на отбраната, гр. София, разноси, както следва: 300 лв. юрисконсултско възнаграждение в първоинстанционното производство и 248, 00 лв. за държавна такса за въззивната жалба и 300 лв. юрисконсултско възнаграждение в настоящата инстанция.

ОСЪЖДА Г. Р. М., ЕГН ***** от гр.Враца ДА ЗАПЛАТИ на „Технотест“ ООД, със седалище и адрес на управление: гр.*** с ЕИК ***, разноси, както следва: 1104 лв. адвокатско възнаграждение в първоинстанционното производство и 248, 00 лв. за държавна такса за въззивната жалба и 1104 лв. – адвокатско възнаграждение в настоящата инстанция.

Решението подлежи на обжалване пред Върховен касационен съд, в едномесечен срок от връчване на препис от него на страните, при условията на чл. 280 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____